

JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENTET

Flyktning- og migrasjonspolitikk i Norge og EU

seniorrådgiver Siw Skjold Lexau

Forholdet til Europa

2 grunnleggende dokumenter:

- Melding til Stortinget nr. 9 (2009-2010) om Norsk flyktning og migrasjonspolitik i et europeisk perspektiv.
- Stortingsmelding nr. 23 (2005-2006) Om gjennomføring av europapolitikken.

Justisministeren: «Felles utfordringer i Europa krever felles løsninger. Bare gjennom større grad av samarbeid, harmonisering og koordinering kan Europa møte de utfordringer vi står overfor på flyktning- og migrasjonsområdet.»

Utenriksministeren: «Norge skal være en aktiv bidragsyter for å skape et solidarisk og trygt Europa.»

Tettere EU-samarbeid gir føringer

- Nytt femårsprogram (Stockholm-programmet): bekrefter utviklingen av et tettere og dypere samarbeid på justis – og innenriksfeltet.
 - Evaluering og gjennomføring av eksisterende regelverk
 - Institusjonalisering og profesjonalisering av praktisk samarbeid
 - Solidaritet og byrdefordeling
- Migrasjonspakten – en sektorovergripende pakke som gir føringer for norsk politikkutvikling
- Schengen-samarbeidets plass på dagsorden

Et felles europeisk asylsystem

- Hovedformål: redusere sekundære strømmer i Europa, sikre beskyttelse til de som har behov og tydeliggjøre EUs rolle som humanitær aktør.
- Fire rettsakter i bunnen – harmonisering langt fra fullført
- Vanskelige forhandlinger i fase to av CEAS – spørsmål om byrdefordeling skaper konflikt.
- Opprettelsen av et støttekontor for asyl (EASO) – viktigste nye verktøy for å håndtere manglende harmonisering.

Asylregelverket

- Dublin- og Eurodac-forordningene (rev. des. 2008)
- Mottaksdirektivet (rev. des. 2008)
- Prosedyredirektivet (rev. oktober 2009)
- Statusdirektivet (rev. oktober 2009)
- Felles (frivillig) gjenbosettingsprogram (september 2009)
- Handlingsplan for EMA (april 2010)

Byrdefordeling og solidaritet

- Kompliserte forhandlinger:
 - Byrdefordeling og manglende gjennomføring
 - Spenningen mellom medlemslandene og EU-institusjonene

- Viktigste verktøy:
 - Omfordeling av flyktninger internt i Europa
 - Mekanismer for kapasitetsbygging
 - Fire solidaritetsfond
 - Støttekontoret for asyl

Regjeringens asylpolitikk

- Viktig prinsipp: felles utfordringer - felles løsninger. Harmonisering av regelverk, praktisk samarbeid og koordinering sentralt.
 - Storberget: Norge skal ikke ha noe særlig ulik materiell og prosessuell behandling av asylsøkere enn andre europeiske land.
- Sikre at Dublin-systemet fortsatt fungerer – om nødvendig ved byrdefordeling.
- Norsk tilknytning til støttekontoret for asyl (EASO).
- Norsk tilknytning til EUs arbeid med overføringsflyktninger.

Den eksterne dimensjonen i EU

- Mer målrettet innsats for å løse verdens flyktning- og migrasjonsproblemer
- Felles (frivillig) gjenbosettingsprogram (september 2009) og samarbeid med UNHCR
- Regionale beskyttelsesprogrammer
- Tiltak i opprinnelses- og transittland

Schengen-samarbeidet

- Styrking av kontrollen på felles yttergrenser: utvidelse av Frontex' mandat og mer forpliktende operativt samarbeid
- Tekniske løsninger for økt mobilitet og sikkerhet (VIS, entry-exit, ESTA), herunder IT-byrå
- Ytterligere harmonisering av visumpolitikken – konsulært samarbeid og representasjonsavtaler
- Intensivering av samarbeid om retur og returpolitikk

Viktig for Norge...

- Gjennomføring av returdirektivet
- Tiltak for å fastsette identitet (nasjonalt id- og dokumentasjonscenter)
- Visumsamarbeid, inn- og utreisesystem
- Arbeid med tilbaketakelsesavtaler
- Intensivering av frivillig og tvungen retur
- Yttergrensefondet (Norges bidrag 38,7 mill euro 2009-2013)